3.2. Операции с чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута, с изключение на тези за покупка и продажба на валута, се завеждат първоначално в BGN по централния курс на Българска народна банка (БНБ), приложим в деня на извършване на сделката. Закупената валута се оценява по валутния курс на придобиване, а продадената валута се оценява по валутния курс на продажбата.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат в BGN по централен курс на БНБ в деня на изготвяне на отчета. Непаричните позиции, които се отчитат по историческа цена, изразена в чуждестранна валута, се оценяват, като се използва валутния курс към датата на сделката, а за тези, които се отчитат по справедлива стойност се използва валутния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от уреждането на парични позиции при курсове, различни от тези, по които са били заведени първоначално, или са били отчетени в предходни финансови отчети, се отчитат като текущ финансов приход или разход за периода, в който са възникнали.

Текущата оценка на позициите в чуждестранна валута се извършва към датата на съставяне на междинен или годишен финансов отчет.

3.3. Финансови инструменти

Непроизводни финансови инструменти

Непроизводните финансови инструменти включват инвестиции в капитал и дългови ценни книжа, търговски и други вземания, пари и парични еквиваленти, заеми и кредити и търговски и други задължения.

Непроизводните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване, която включва справедливата стойност на даденото (при финансов актив) или полученото (при финансов пасив) за него вложение плюс разходите по извършване на сделката (хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на лицата, пряко ангажирани със сделката, както и данъци, такси, разрешения и други). След първоначално признаване непроизводните финансови инструменти се оценяват както е описано по-долу.

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане. Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Дружеството, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци.

Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се представят по амортизирана цена на придобиване, намалена със сумите, за които се очаква да не бъдат изплатени обратно. Последните се представят като загуби от обезценка на базата на изчислените възстановими стойности на търговските вземания (виж счетоводна политика (з)).

Лихвени заеми и кредити

Лихвените заеми първоначално се отчитат по стойност на възникване, намалена със съответните разходи по отпускане на заемите.

При последваща оценка след първоначално признаване, такива заеми се отчитат по амортизирана стойност като всяка разлика между първоначалната стойност и стойност на падежа се отчита в Отчета за приходите и разходите за периода на заема на база на ефективния лихвен процент.

Търговски и други задължения

Търговските и други задължения се отчитат по тяхната амортизирана стойност.

Производни (деривативни) финансови инструменти

През 2024 г. Дружеството не е използвало деривативни финансови инструменти за хеджиране на рискове от промяна на валутни курсове, лихвени нива или парични потоци.

3.4. Дълготрайни материални активи (ДМА)

Признаване и оценка

Дълготрайните материални активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Цената на придобиване включва покупната цена и всички преки разходи, свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активи по стопански начин включва разходите за материали и труд, всички други разходи по въвеждането на съответния актив в планираната употреба, както и разходите за извеждането му от експлоатация и възстановяване на терена. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване. Разходи по заеми, свързани с придобиването или изграждането на квалифицираци се активи, се признават в печалби и загуби при възникването им. Активи, придобити в резултат на безвъзмездна сделка, се оценяват по справедлива стойност. Първоначалната оценка на активите, получени в резултат на апортна вноска по реда

на Търговския закон с тази, призта от съда плюс всички преки разходи.
Когато в дълготайните активи се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.
Ръководството на Дружеството е възприело политика на капитализиране на активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава ниво на същественост в размер на 700 лева.

Последващи разходи

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от дълготраен материален актив, се капитализират в съответния актив само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива, и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Значими модернизации и подобрения, които удължават живота и срока на годност като увеличават капацитета и производителността на дълготрайния материален актив, се капитализират. Поддръжка, ремонти и незначими подобрения се отчитат в Отчета за приходите и разходите. Разходите за консервиране се отчитат като текущи разходи за периода, в който са възникнали. Печалбите и загубите от изписване на дълготрайни материални активи се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в приходи от дейността.

Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за приходите и разходите, на база линейния метод, въз основа на очаквания срок на полезен живот на дълготрайните материални активи, които се отчитат отделно.
Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия между срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира. Амортизацията на актива започва, когато той е готов за употреба, т.е. когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Амортизацията се преустановява на по-ранната от датата, на която активът е класифициран като държан за продажба или датата, на която активът е отписан.
Дълготрайните материални активи се амортизират по линейния метод при прилагане на следните годишни амортизационни норми в проценти:

- Машини и оборудване 20 %
- Съоръжения 15-20 %
- Транспортни средства 10 %
- Офис оборудване 50 %
- Компютърна техника 50 %
- Други дълготрайни материални активи 15 %

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

3.5. Нематериални активи (ДНМА)

Дълготраен нематериален актив е установим нефинансов ресурс, придобит и/или притежаван от предприятието, който нямат физическа субстанция и от използването му се очаква икономическа изгода.
Нематериалните активи придобити от Дружеството, и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.
Ръководството на Дружеството е възприело политика на капитализиране на нематериални активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава ниво на същественост в размер на 700 лева.

Последващи разходи

Разходи, свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване

Амортизация

Амортизацията се начислява в Отчета за приходите и разходите, на база линейния метод, въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи.
Дълготрайните нематериални активи се амортизират по линейния метод при прилагане на следните годишни амортизационни норми в проценти:

- Програмни продукти 10-15 %
- Други нематериални дълготрайни активи 10-20 %

3.6. Наети активи

Лизингови договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване лизингованите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Други лизингови договори са договори за оперативен лизинг и лизингованите активи не се признават в баланса на Дружеството.

3.7. Материални запаси

Те се оценяват по по-ниската от доставната и нетната реализуема стойност, като разликата се отчита като текущи разходи за дейността. Доставната стойност е сумата на всички разходи по закупуването, преработката и други разходи, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до сегашното им състояние.

Материалните запаси се отписват по метода на първа входяща – първа изходяща стойност.

3.8. Обезценка

Финансови активи

Балансовата стойност на финансовите активите на Дружеството се преразглежда към всяка дата на изготвяне на баланса, за да се прецени дали не съществуват признаци за обезценка. Един финансов актив се счита за обезценен в случай, че има обективни доказателства за едно или повече събития, имащи негативен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от този актив.

Загуба от обезценка за финансов актив се изчислява като разлика между неговата балансова стойност и очакваната му възстановима стойност. Загубите от обезценка се признават в Отчета за приходите и разходите.

Нефинансови активи

Балансовите стойности на нефинансовите активи на Дружеството, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се разглеждат към всяка дата на баланса с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

Възстановимата стойност на актив или на обект, генериращ парични потоци, е по-високата от нетната продажна цена и неговата стойност в употреба. Нетната продажна цена при пряка сделка е цената, определена в сделката, или при наличие на активен пазар – цената на сделката, сключена през период, най-близък до датата на оценяване, намалена с допълнителните разходи, произтичащи пряко от тази сделка.

При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се оценяват във валутата, в която ще бъдат получени, дисконтират се до сегашната им стойност, като се прилага дисконтиращ процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния за актива риск. За актив, който не генерира самостоятелно парични постъпления, възстановимата стойност се определя за групата активи, генерираща парични постъпления, към която той принадлежи.

Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или група активи, генериращи парични постъпления, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. Загуби от обезценка се признават веднага като текущ разход за дейността. Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от преоценка – като текущ приход от дейността – до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

3.9. Доходи на персонала

Краткосрочни доходи

Като краткосрочни доходи на персонала се отчитат парични и непарични основни и допълнителни възнаграждения за положен труд, компенсируеми отпуски и законово определените върху тях осигуровки. Тези доходи се признават като текущ разход.

Доходи при напускане

Доходите, изплащани на персонала при прекратяване на трудовото правоотношение съгласно законодателството се отчитат като текущи разходи. Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители и ги представя като задължение на дисконтирана база.

Разходите за осигуровки се признават в Отчета за приходите и разходите при тяхното възникване.

Доходи при пенсиониране

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Дружеството да превежда вноски по плановете за дефинирани

вноски се признават в Отчета за приходите и разходите при тяхното възникване. Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222 §3 от Кодекса на Труда (КТ) в България.

3.10. Провизии

Провизии се начисляват в случаите, когато има правно или конструктивно задължение в резултат от минали събития и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци на база лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението.

Гаранции

Провизии за гаранции се признават когато свързаните с тях продукти или услуги са продадени. Провизиите се базират на исторически данни за гаранциите и на претегляне на всички възможни случаи с вероятността те да се случат. Към 31 декември 2024 г. Дружеството е начислило провизии за гаранции на база исторически данни и съпоставяне на исторически събития.

Съдебни спорове

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Дружеството признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка, дадена от юридическите съветници на Дружеството. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера, задължението се оповестява като потенциално задължение.
Към Дружеството няма заведени съдебни искове.

3.11. Приходи

Приходът от продажбата на стоки се признава, когато са изпълнени едновременно следните условия: продавачът е прехвърлил на купувача значителни рискове и изгоди, свързани със собствеността на стоките; продавачът не запазва участие в управлението или ефективен контрол върху продаваните стоки; сумата на прихода може да бъде надеждно изчислена; продавачът има икономическа изгода, свързана със сделката по продажбата; направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат изчислени.
Приходът, свързан със сделката за извършване на услуги, се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към датата на съставянето на счетоводния баланс, при условие че резултатът от сделката може да се оцени надеждно.
Приходът, създаден от ползването на активи на предприятието от други лица във вид на лихви, лицензионни такси, дивиденти и други, се признава, когато: сумата на приходите може да бъде надеждно изчислена; предприятието има икономическа изгода, свързана със сделката.

3.12. Плащания по лизингови договори

Плащания по оперативен лизинг се признават в Отчета за приходите и разходите на база линейния метод за времето на продължителност на лизинговия договор. Получени външни ползи се признават в Отчета за приходите и разходите като неразделна част от общите лизингови разходи.
Първоначалните преки разходи, направени конкретно във връзка с получаване на приходи от оперативен лизинг се признават в Отчета за приходите и разходите в периода, в който са възникнали.
Минималните лизингови вноски по финансово-обвързани лизингови договори, се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент, на остатъка от задължението. Потенциалните лизингови плащания се отчитат, като се направи отново преценка на минималните лизингови плащания за остатъчния срок на лизинга, когато корекцията по лизинга е потвърдена.

3.13. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства, приходи от дивиденти, печалба от продажба на налични за продажба финансови активи, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност, когато промяната се отчита като печалба или загуба, печалба от операции в чуждестранна валута и печалби от хеджингови инструменти, признати като печалби и загуби (в случай, че Дружеството има такива). Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденти се признава на датата, на която е установено правото на Дружеството да получи плащането.
Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране на провизии, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови